

el Periòdic BUSINESS

L'ACTUALITAT ECONÒMICA DEL PRINCIPAT

Pere Brachfield
Pàg 2

El dilema de demandar al deutor morós

Pàg 3

La bretxa salarial entre homes i dones va ser de 527 euros el 2023

Jaime Mesas
Pàg 3

Consultori fiscal

Un biaix-error crònic del consens però que no resta atractiu al mercat

Àlex Fusté

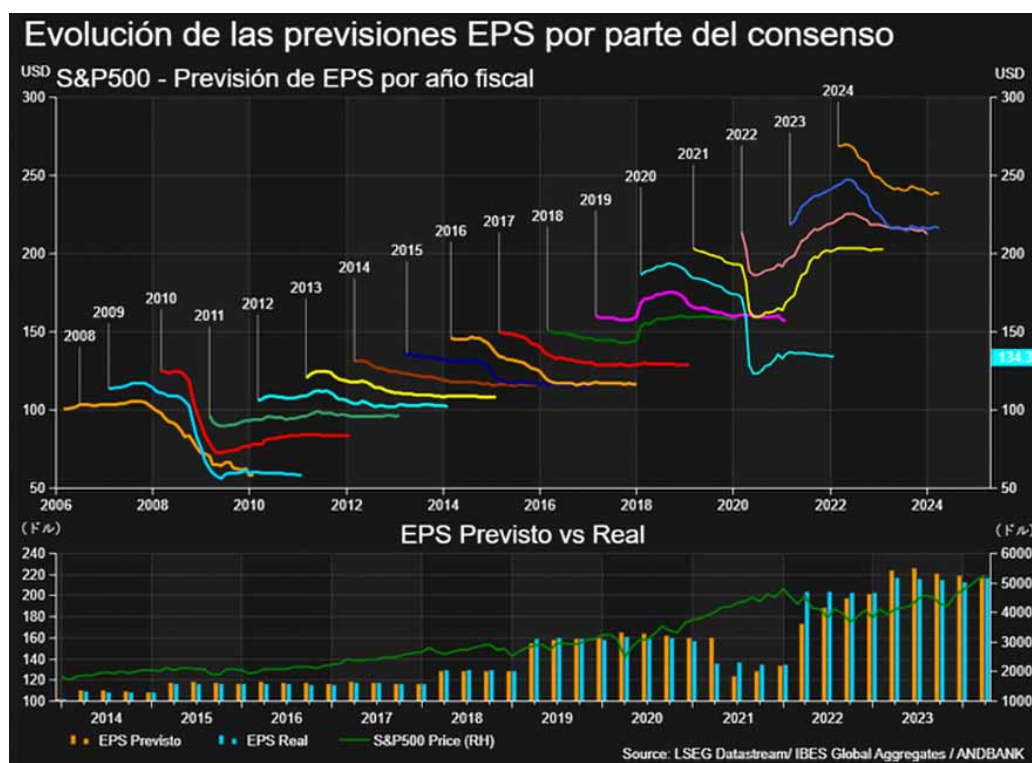
@AlexfusteAlex

Economista cap del Grup Andbank

El gràfic que els he preparat (un dels meus preferits) és especialment rellevant per a entendre un dels aspectes menys visibles del mercat. La seva psicologia. Un element que ens ajudarà a comprendre alguns patrons, com el famós «Sell in May and go away», o el no menys famós «the dogs of the Dow», per exemple.

Cada línia representa un any, i la forma de la línia dibuixa la transició en l'estimació del consens per als beneficis empresarials. Observaran un patró persistent. El consens sempre comença amb una estimació major del que la realitat acaba sent. En conseqüència, transcorreguts uns mesos, la línia comença a dibuixar una trajectòria descendent, que reflecteix la retallada progressiva en les esti-

macions del consens.

Només hi ha dos anys en què aquest patró no es compleix (2021 i 2022), però van ser una anomalia estadística a causa de la distorsió per la Covid, i han de considerar-se com a observacions estadísticament no vàlides. Llevats de l'equació, el biaix és present en el 100% dels anys, sense excepció. Per què?

El món de les inversions, amb el seu desbordant optimisme inicial, encarna l'etern cicle d'esperança-desil·lusió que es repeteix amb meticulosa precisió cada any. Significa que, en certa manera som una mica tràgicòmics. No? És teatral veure com, a l'inici de cada any, els inversors adornen les seves projeccions amb xifres generoses. I més teatral és fins i tot veure com la realitat ens reprèn cada any amb un rigorós dictamen, per a dir-nos que això que anomenem consens, pateix d'un biaix cognitiu crònic.

Aquesta pràctica anual d'haver d'ajustar les esperances a realitats més modestes po-

Passa a la pàgina següent

Pàg 4

El consum d'energia puja un 7,1% al març

El consum total durant el mes de març ha estat de 56.339 MWh

Pàg 4

L'agència Fitch Ratings confirma la nota d'Andorra en A-

El Principat ha mantingut una perspectiva estable

Pàg 4

Lleugera caiguda dels preus de les importacions al gener

Per contra, en comparació amb el desembre creixen un 2,6%

CARTE RES

Primer aniversari amb altes rendibilitats

myandbank

Myandbank és un banc 100% digital, un nou canal comercial d'Andorra Banc Agrícola Reig, SA. (Andbank). Andbank opera amb el Número de Registre Tributari (NRT) A700158F, el núm. de Registre Societats Mercantils 5008 i el núm. de registre a l'Autoritat Financera Andorrana (AFA) EB 01/95. *El rendiment indicat de les carteres és des del llançament, 30 de març de 2023, fins al 28 de març de 2024. Els rendiments passats no constitueixen un indicador fidedigne de resultats futurs. La comissió de gestió del 0,30% i de custòdia anual del 0,20%, es cobraran trimestralment. Per a més informació, contacta amb hola@myandbank.com o al 881960.

Carteres automatitzades

Pista Verda
Risc baix

Pista Blava
Risc mitjà-baix

Pista Vermella
Risc mitjà

Pista Negra
Risc alt

Rendibilitat neta*

5,1%

10,4%

15,9%

19,4%

dria interpretar-se com una reedició moderna de l'advertiment de Sèneca i les seves reflexions sobre la naturalesa humana: «L'home confon desitjos amb realitats, i això és un error». Perquè això és exactament el que ens ocorre.

Sí, però cada any el mateix error? Sorprenen una mica, veritat?

En l'àmbit de les finances, això es tradueix en la voluntat (inconscient) de creure any rere any que «aquesta vegada serà diferent». Un mantra que Sir John Templeton ja

va identificar molt abans que nosaltres, i al qual es va referir com «les quatre paraules més costoses en la llengua dels inversors».

A vegades em pregunto com pot repetir-se, una vegada i una altra, aquest acte d'amnèsia col·lectiva? Em resulta fins a divertit. Per descomptat, això em commina a trobar la manera d'aprofitar-me d'aquest error crònic.

Acabo. Veient el gràfic han de quedar-nos dues coses clares: 1) La borsa no és només un mercat d'accions; és un mercat d'emocions.

Vostès ja ho saben, però és una dada important per als no iniciats. 2) El mercat és també un reflex de la nostra eterna lluita entre l'esperança i l'experiència. Una lluita de dues parts, on l'esperança sempre guanya en la primera meitat de la trobada, i acaba cedint una mica de terreny (només) en la part final. Al seu torn, això demostra que som optimistes per naturalesa, i explica la inclinació del mercat d'accions a registrar més dies en positiu que en negatiu. El ressò de la resiliència del nostre optimisme? Per descomptat. Pe-

rò també fruit de la nostra embranzida cap al progrés. Alguna cosa que ens caracteritza com a espècie. No en va, John Stuart Mill ens recorda que «la tendència general de les coses al llarg de la història ha estat produir un estat millor de la nostra civilització».

Per tot això, i malgrat el biaix (error) provat de l'homo-investor, faig bona una frase que m'agrada compartir amb clients; especialment amb els més nerviosos. «El mercat continua sent el millor hàbitat per al capital», malgrat els biaixos, i els errors.

El dilema de demandar al deutor morós

Pere Brachfield

@PereBrachfield

Soci director de Brachfield & Asociados Abogados

Si els lectors m'ho permeten, parafrasejant la primera frase del monòleg del personatge de Hamlet de l'obra de teatre del mateix nom escrita pel gran dramaturg anglès William Shakespeare, podem dir: "Demandar o no demandar al deutor morós; aquesta és la qüestió". En efecte, un dels dilemes que enfronta el creditor és si resulta convenient interposar una demanda judicial contra un morós que s'ha negat a arribar a un acord de pagaments raonable i que pretén evadir les seves obligacions. Durant dècades, la via judicial per a la reclamació de deutes incobrables havia estat l'últim recurs de les empreses per recuperar els seus diners, i no sempre s'hi recorria a causa de consideracions de temps i cost.

Sens dubte, com a advocat en exercici i especialitzat en reclamació de deutes, és preferible arribar a un acord extrajudicial amb el client morós, sempre que aquest acord amistós sigui raonable i no perjudiqui el creditor, abans que exercitar les accions encaïnades a un procés judicial. Tot i això, el principi que «més val un mal arranjamant que un bon plet» ha perdut part de la seva rellevància en l'actualitat. Gràcies a les reformes legislatives recents i a la tendència de protegir millor els drets del creditor que està seguint la justícia de la Unió Europea, en cas que no s'arribi a un acord raonable per al pagament del deute, sempre queda oberta la possibilitat de la reclamació judicial si el deutor és solvent i el creditor disposa de documentació que recolzi el seu dret de crèdit.

En la situació actual, no és aconsellable actuar de manera impulsiva i demanar indiscriminadament; per tant, és convenient que el creditor obtingui un informe complet i actualitzat sobre els actius i els ingressos del morós, així com sobre els seus deutes i càrregues patrimonials. És recomanable que aquest informe sigui realitzat per detectius privats, ja sigui per investigar la solvència d'una persona física o jurídica. Tot i que els costos d'aquests informes poden ser moderats, són molt útils per al creditor que està considerant interposar una demanda de reclamació de quantitat contra un morós. Aquest informe inclou una llista detallada de béns immobles, mobles i ingressos

que poden ser objecte d'embarquement, així com de tots els actius del deutor que puguin ser d'interès econòmic. A més, gràcies a l'informe preliminar, el creditor pot sol·licitar l'embarquement de béns específics, cosa que agilitzarà notablement el procediment d'execució.

Una qüestió important és que, si el creditor ha advertit el morós sobre una possible demanda o li ha enviat un ultimàtum a través del seu advocat en aquest sentit, ha de complir el seu advertiment per no perdre'n la credibilitat. A més, això servirà com a advertiment per a altres morosos que estiguin considerant prendre el mateix camí. El temps és novament essencial en aquests assumptes, ja que si el creditor triga massa a prendre una decisió, es pot trobar que altres creditors més àgils hagin embargat els béns i drets del morós. Per tant, encara que la reclamació judicial sigui favorable al creditor, és possible que no hi hagi prou béns disponibles per executar la sentència perquè aquests ja hagin estat embargats o executats per altres creditors més diligents.

Els processos civils estan regulats per les lleis processals dels Estats europeus. Quant a l'organització i la competència dels òrgans jurisdiccionals, cada país estructura els seus tribunals d'acord amb el seu dret

processal propi. A la majoria dels països europeus, hi ha tribunals de primera instància i tribunals superiors, com les audiències provincials a Espanya, que coneixen dels recursos d'apel·lació contra sentències dictades en primera instància. Les lleis processals civils de la majoria dels Estats obliguen el deutor a declarar tots els seus béns, sota amenaça de sancions i multes, i autoritzen el jutge a investigar a fons, per si el demandat omet algun actiu. Fins i tot es poden embargar fons d'inversió, plans de pensions, drets de crèdit i herències.

La utilització de la via judicial per recuperar deutes pot ser un procés lent i costós, especialment si les lleis d'enjudiciament civil d'un Estat han establert taxes judicials. Els creditors que acudeixen als tribunals per reclamar un dret de crèdit han d'assumir una sèrie de despeses per fer front al procés judicial. Tot i que gran part d'aquestes despeses s'inclouen en les costes processals, hi ha alguns costos que no entren en aquest concepte. Les costes judicials són totes aquelles despeses que una de les parts pot recuperar si la contrapart és condemnada a costes.

No obstant això, hi ha altres vies que el creditor pot utilitzar per cobrar el crèdit. En molts sistemes jurídics europeus, es per-

met al creditor retenir en penyora la possessió dels béns la gestió o reparació dels quals ha generat el deute, a fi de pressionar el deutor perquè compleixi voluntàriament. Un exemple clar és l'article 1600 del Codi Civil espanyol, que estableix que «Qui ha executat una obra en cosa moble té el dret de retenir-la en penyora fins que se li pagui». Això es pot aplicar si el creditor ha fet reparacions o millores en vehicles, embarcacions o mobles, i el deutor es nega a pagar en retirar els objectes. El creditor té el dret de retenir el bé fins que el deutor compleixi la seva obligació. Aquest dret de retenció també està contemplat a l'article 1780 del mateix codi: «El dipositari pot retenir en penyora la cosa dipositada fins al complet pagament del que se li degui per raó del dipòsit». Aquest dret de retenció representa una possibilitat excepcional que s'ofereix al creditor per exigir el compliment del deute, ja que, llevat dels casos previstos per la llei, el creditor no pot retenir les propietats del deutor, sinó que les ha de tornar i reclamar el pagament. Per descomptat, el creditor tampoc no pot retirar pel seu compte i risc aquells béns que hagi venut al deutor i que aquest últim no hagi pagat.

En alguns països, com Espanya, a les operacions comercials, el proveïdor també té dret de retenció. Per exemple, l'article 340 del Codi de comerç espanyol estableix que «Mentre que els gèneres venuts estiguin en poder del venedor, encara que sigui en qualitat de dipòsit, aquest tindrà preferència sobre ells a qualsevol altre creditor, per obtenir el pagament del preu amb els interessos ocasionats per la demora». Aquesta mesura protectora, atorgada per la llei, garanteix al venedor una preferència sobre els béns venuts per cobrar-ne el preu. Això requereix que el venedor tingui en poder seu els articles venuts, i si és així, no només pot retenir-los, sinó també vendre'ls a un tercer per obtenir el pagament del preu amb els interessos meritats per la demora. Si el deutor no té prou béns, o si aquests són insuficients, hi ha diverses vies legals per cobrar, com quan el deutor té al seu torn deutors o ha alienat de forma fraudulenta els seus actius. Les normes legals permeten als creditors, després de perseguir els béns del deutor per cobrar el que se'ls deu, exercir tots els drets i accions del deutor amb la mateixa finalitat, excepte els inherents a la seva persona, i també impugnar els actes fraudulents del deutor.

A més, la majoria de les legislacions europees contenen circumstàncies en què els creditors poden reclamar el pagament als deutors del seu deutor. En aquesta situació, el creditor reclama l'import del deute als que no en són els deutors directes, sinó als deutors d'aquests últims, sense requerir prèviament el pagament al morós original. Els diners obtinguts s'incorporen directament al cabal del creditor, cosa que extingeix el deute impagat. Aquesta possibilitat existeix per a l'arrendador d'un immoble, que pot reclamar el pagament al subarrendatari pels lloguers deguts a l'arrendatari.

La bretxa salarial entre homes i dones va ser de 527 euros el 2023

Durant el 2023, la remuneració mitjana mensual dels treballadors assalariats va experimentar un augment significatiu, segons les dades publicades pel Departament d'Estadística. La remuneració mitjana estimada va ascendir a 2.448,6 euros bruts, mostrant un increment del 9,3% en comparació amb l'any anterior, que se situava en 2.240,5 euros bruts. Aquest augment ressalta una bretxa salarial entre gèneres, ja que les dones assalariades van percebre una mitjana de 2.189,4 euros bruts al mes, mentre que els homes assalariats van guanyar una mitjana de 2.716,4 euros bruts, representant una diferència aproximada de 527 euros.

Segons l'anàlisi de la remuneració bruta mensual mitjana estimada per ocupació, destaquen les remuneracions més altes de les persones de 45 a 55 anys (2.681,4 euros bruts), dels assalariats del sector públic i parapúblic (3.081,7 euros bruts), dels ocupats amb estudis superiors (2.780,0 euros bruts), treballadors a jornada laboral completa (2.551,4 euros bruts), dels assalariats amb contracte indefinit (2.523,1 euros bruts), del personal amb una antiguitat en l'empresa de més de 10 anys (2.788,5 euros bruts), dels directius i tècnics (4.315,6 i 3.287,1 euros bruts, respectivament) i dels treballadors del sector financer i de la indústria (2.689,4 i 2.683,7 euros bruts, respectivament).

Així mateix, la taxa d'ocupació de la població d'entre 15 i 64 anys va arribar fins al

83,2% durant el 2023, una xifra que se situa 0,7 punts per sobre de les dades registrades durant el 2022. Entre les persones ocupades de 15 anys i més, destaca que vuit de cada 10 eren assalariades (81,8% l'any 2023 versus 83,2% l'any 2022), el 8,5% dels ocupats tenien una jornada a temps parcial (8,4% l'any 2022), i el 10,2% dels assalariats tenien un contracte indefinit (10,5% l'any 2022). Per altra banda, el 18,2% dels ocupats eren treballadors per compte propi, un augment d'1,4 punts respecte al 2022 (16,8%).

D'altra banda, durant el 2023 la taxa d'atur entre la població de 15 a 74 anys va ser de l'1,6%, cosa que suposa un descens de 0,5 punts respecte de l'any 2022. En aquest sentit, el percentatge d'aturats de llarga durada va ser de 7,7% (10,8 punts menys respecte a l'any anterior), és a dir, 66 persones aturades fa més d'un any que buscaven feina. Així mateix, el 87,8% dels aturats havien treballat anteriorment (87,3% l'any 2022) i el 31,5% no tenien feina per acomiadament o tancament de l'empresa per motius econòmics. Respecte als inscrits al Servei d'Ocupació, el 32,7% dels aturats havia declarat que estaven inscrits i el 21,2% estaven rebent algun benefici (formacions, seguretat social, ajuda d'atur, prestacions econòmiques).

Al llarg de l'any 2023, a més, la taxa d'inactivitat dels 15 als 64 anys va situar-se en el 15,4% (0,3 punts menys respecte a l'any passat). Les persones inactives de 15 anys o més eren majoritàriament persones jubilades, que cursaven estudis o rebien formació.

En comparació amb països veïns i altres economies europees, les taxes del mercat laboral al Principat van mostrar millores generals, amb un increment en la població ocupada, estabilització en l'atur i una disminució de la població inactiva, destacant-se favorablement en relació amb Espanya, França i la mitjana europea.

Consultori fiscal

Jaime Mesas

Auditor i assessor comptable

Aquesta setmana volem compartir amb els lectors la Consulta Vinculant número CV0294-2023 del Departament de Tributs i de Fronteres (d'ara endavant, DTF), del 18 de desembre del 2023, en relació amb el tipus de gravamen aplicable als serveis de psicopedagogia.

La consultant, és una persona jurídica que inclou dins del seu objecte social les activitats de centre de pedagogia, de logopèdia, de psicopedagogia, de psicologia, de psicoteràpia, de neuropsicologia, de psiquiatria i neuropediatria. Acadèmia de repàs, suport, seguiment i assessorament de les dificultats de l'aprenentatge.

Per tal de desenvolupar la seva activitat compta amb un centre de pedagogia i logopèdia i com a tal, en el marc de l'Impost General Indirecte, realitza les següents operacions subjectes:

- Serveis de repàs sobre matèries reglades diverses com poden ser les matemàtiques destinades a joves amb diagnòstic del neurodesenvolupament dintre dels quals estan el trastorn de l'aprenentatge, com per exemple: la dislèxia, discàlculia, TDA o altres com trastorn de l'es-

pectre autista, etc.

- Serveis de logopèdia mitjançant professionals de la salut convencionats amb la Caixa Andorrana de Seguretat Social.

En aquest sentit, la consultant sol·licita si el treball de psicopedagogia es pot incloure dins dels serveis de reeducació sobre matèries reglades utilitzant mètodes de psicologia i tributaria a un tipus superreduït del 0%.

Amb referència a la consulta tributària relacionada amb el tipus de gravamen aplicable als serveis de pedagogia prestats per la consultant, el DTF estableix que el Decret legislatiu del 5-6-2019 de publicació del text refós de la Llei 11/2012, del 21 de juny, de l'Impost General Indirecte, a l'article 57, disposa el següent:

"Article 57. Tipus de gravamen general
El tipus de gravamen general és d'un 4,5% i s'exigeix sempre que no es prevegi expressament l'aplicació d'un altre tipus de gravamen."

La mateixa Llei, a l'article 59, preveu una sèrie d'operacions a les quals s'aplica el tipus de gravamen superreduït del 0%. Concretament, l'apartat 2 d'aquest article estableix el següent:

"Article 59. Tipus de gravamen superreduït

El tipus de gravamen superreduït és del 0% i s'aplica només a les operacions següents:

[...]

L'assistència a persones físiques efectuada per professionals de la salut amb conveni vigent amb la Caixa Andorrana de Seguretat Social, sempre que el destinatari hi estigui afiliat o en sigui beneficiari i que l'acte estigui reemborsat, almenys parcialment.

A efectes d'aquest impost tenen la condició de professionals de la salut els considerats com a tal en l'ordenament jurídic o reconeguts per l'Administració general.

[...]

Aquest article condiona l'aplicació del tipus superreduït al compliment dels següents requisits: que el prestador del servei sigui un professional de la salut reconegut com a tal en l'ordenament jurídic o per l'Administració general, que el destinatari hi estigui afiliat o en sigui beneficiari i que l'acte estigui reemborsat, almenys parcialment, per la CASS.

D'altra banda, en relació amb l'aplicació del tipus de gravamen general superreduït del 0% en les formacions, el mateix article, en l'apartat 4, preveu el següent:

"Article 59. Tipus de gravamen superreduït

El tipus de gravamen superreduït és del 0% i s'aplica només a les operacions següents:

[...]

L'educació de la infància i de la joventut, la guàrdia i la custòdia d'infants, l'ensenyament escolar, universitari i de postgrau, i la formació i el reciclatge professional, realitzat per entitats parapúbliques, per entitats de dret públic o per entitats privades autoritzades per a l'exercici d'aquestes activitats.

El tipus superreduït s'estén a les prestacions de serveis directament relacionades amb els serveis descrits anteriorment, realitzades per les mateixes empreses docents o educatives que presten els serveis mencionats, o per entitats o associacions de caràcter no lucratiu.

[...]

Així mateix, els requisits de les entitats privades autoritzades en matèria d'educació i ensenyament superior estan desenvolupats a l'article 18 del Decret del 2-7-2014 pel qual s'aprova el Reglament de l'impost general indirecte:

"Article 18. Autoritzacions en matèria d'educació i ensenyament superior

Tenen la consideració d'entitats privades autoritzades, a les quals es refereix l'article 59, apartat 4, de la Llei de l'impost, els centres educatius o d'ensenyament superior reconeguts o autoritzats pel departament ministerial competent en aquestes matèries."

D'acord amb aquests preceptes, s'aplicarà el tipus de gravamen superreduït del 0% a les formacions ofertes per entitats privades autoritzades per a l'exercici d'aquestes activitats sempre que la matèria impartida s'inclouï en algun pla d'estudis del sistema educatiu, tot d'acord amb allò que consideri el Ministeri d'Educació.

En la mesura que no es compleixen els requisits esmentats relacionats amb els serveis prestats per un professional de la salut reconegut com a tal i amb els serveis de formació, als serveis de psicopedagogia prestats per la societat consultant serà aplicable el tipus de gravamen general del 4,5%.

El consum d'energia puja un 7,1% al març

El consum total durant el mes de març ha estat de 56.339 MWh

El consum total d'energia al país durant el mes de març ha estat de 56.339 MWh, una dada que suposa una variació positiva del 7,1% respecte del mateix mes de l'any passat. Quant a la importació d'energia, les dades del març, amb 45.204 MWh, mostren un augment del 13,3% respecte del mateix mes del 2023. Per contra, l'energia produïda a Andorra presenta una variació interanual negativa del 12,4%.

Pel que fa a les dades acumulades de gener a març del 2024, el consum total ha estat de 177.871 MWh, la qual cosa suposa un increment de l'1,3% respecte del mateix període de l'any anterior. D'aquest consum, 150.556 MWh han estat importats, un 0,9% menys respecte del mateix període anterior, mentre que 27.416 MWh han estat importats, un 0,9% menys respecte del mateix període anterior, mentre que 27.416 MWh han estat produïts al país, un 15% més respecte dels primers tres mesos del 2023.

Respecte a les dades acumulades al llarg dels darrers dotze mesos, el consum ha estat de 558.100 MWh, cosa que suposa un decrement del 0,9% respecte al mateix període anterior. D'aquest consum, 443.497,0 MWh han estat importats, reflectint una variació interanual negativa del 2,7%, mentre que 114.630 MWh han estat produïts al país, un 6,9% més respecte al mateix període anterior.

Consum d'energia en TEP

D'altra banda, des del Departament d'Estadística s'exposava que el consum d'energia al país expressat en TEP durant el mes de març ha estat de 18.084,7, el que representa una variació percentual negativa del 5,1% respecte al mes de març de l'any anterior. En aquest sentit, l'únic grup amb dades representatives que presenta una variació positiva respecte al mateix mes del 2023 és el de l'electricitat, amb un 7,1%. D'altra banda, el fuel domèstic, amb un 12,3%, el gasoil de locomoció amb un 8,1% i la gasoli-

na amb un 4,2%, presenten variacions negatives destacables.

De gener a març del 2024 hi ha hagut un consum d'energia en TEP de 57.143,4, és a dir, un 1,7% menys respecte al mateix període de l'any 2023. La gasolina amb un 10,6% i l'electricitat amb un +1,3% són els grups amb dades representatives que presenten variacions positives respecte del mateix període del 2023. Presenten variacions negatives destacables els grups del fuel domèstic amb un 9,4% i el del gasoil de locomoció amb un -1,7%.

Quant a les dades acumulades al llarg dels darrers dotze mesos, el consum d'energia ha

estat de 193.266,2 TEP, fet que suposa una variació percentual positiva respecte al mateix període anterior de l'1,1%.

Consum d'energia per activitat econòmica

Finalment, cal destacar que el consum d'energia elèctrica dels clients de FEDADA durant el mes de març ha estat de 35.555,3 MWh, la qual cosa suposa una variació percentual positiva del 4,4% respecte al mes de març de l'any anterior. Segons l'activitat econòmica, els sectors que presenten una variació positiva més representativa són el de les estacions d'esquí, amb un

18,5%, i l'hoteleria i la restauració, amb un 9,4%. En canvi, amb variacions negatives destaquen els grups de la construcció i annexos, amb un 37,3%, i els serveis financers, amb un 4,1%, respecte del març de l'any passat.

De gener a març del 2024 hi ha hagut un consum d'energia elèctrica de 113.284,1 MWh, el que suposa una variació de l'1% respecte al mateix període de l'any 2023, mentre que pel que fa a les dades dels darrers dotze mesos, el consum ha estat de 360.133,8 MWh, el que equival a una variació percentual negativa de l'1,7% respecte al mateix període anterior.

L'agència Fitch Ratings confirma la nota d'Andorra en A-

L'agència d'avaluació Fitch Ratings va publicar la setmana passada el ràting d'Andorra i el va situar de nou en A- amb perspectiva estable, mantenint la nota i la perspectiva que es va assolir al juliol del 2022 i que es va mantenir durant les avaluacions fetes el 2023. Al l'informe, els avaluadors van indicar que la nota es fonamenta en una gestió fiscal prudent, assolint un superàvit del 2,4% del PIB a finals del 2023 –per sobre de la mitjana dels països amb una qualificació similar– i una previsió entorn de l'1% pel 2024 i 2025. L'agència atribueix aquesta variació a la baixa a la decisió del Govern de destinar un gruix de les inversions a la creació d'un parc públic d'habitatges a preu assequible.

Cal destacar que la nota de Fitch fa referència a l'estimació que fa l'Agència del superàvit de les finances públiques o Govern general al 2023, i que inclou els comuns i les parapúbliques. El superàvit de l'Executiu central és del 0,68%.

Fitch Ratings també va destacar que la ràtio d'endeutament de les administracions públiques d'Andorra va ser del 36,5% al 2023 i es preveu que aquest es continuï reduint gradualment fins a arribar al 31,6% a finals del 2026.

També es va subratllar el fet de no tenir necessitat de cap refinançament extern fins a l'any 2027.

Pel que fa al creixement de l'economia andorrana, l'informe preveu un creixement del PIB real de l'1,5% pel 2024 i de l'1,4% pel 2025, després del creixement real de l'1,4% registrat el 2023. L'agència destacava el compromís del Govern per reforçar l'atractiu del país per atreure inversions d'alt valor afegit amb la vigent modificació de la Llei de la inversió estrangera. Segons Fitch, el procés d'acostament a la Unió Europea a través de l'Acord d'associació afavorirà la diversificació econòmica de Principat a mig termini.

Finalment, un altre dels punts que continua destacant l'agència va ser l'alta resiliència del sector bancari andorrà, posant èmfasi en les ràtios de capital i liquiditat assolides, i la millora derendibilitat de les entitats en els darrers anys.

Lleugera caiguda dels preus de les importacions al gener

Els preus de les importacions durant el mes de gener han experimentat una variació negativa del 0,9% en relació amb el mateix període l'any anterior. Si es comparen amb les dades del desembre del 2023, els preus de les importacions creixen un 2,6%.

De la mateixa manera, segons va publicar el Departament d'Estadística, els preus de les exportacions al gener han caigut un 3,1%, mentre que presenten un increment del 13,2% en relació amb les xifres registrades durant el mes de desembre. En termes interanuals, i segons els grups d'utilització, els preus dels béns de consum s'han incrementat 5,9%, els béns de capital han baixat un 12,7% i els béns intermedis també han caigut un 13,9%.

Si s'agafa com a referència la classificació unificada del comerç in-

ternacional (CUCI), en importacions, es destaca que la majoria dels grups tenen variacions interanuals negatives. En especial els preus del grup de combustibles, lubricants minerals i productes similars, els quals tenen un descens del 12,6%, i la partida dels productes químics i similars, que mostren una davallada de l'11% respecte del mateix mes de l'any anterior. Per altra banda, destaca la partida d'olis, greixos i ceres, d'origen animal i vegetal, la qual creix un 8,9% i la classificació productes alimentaris i animals vius, que també augmenta un 4,2%.

En el conjunt de zones geogràfiques, durant el mes de gener destaca l'evolució dels preus de l'índex en matèria d'importacions provinents de la resta de la Unió Europea i Gran Bretanya, amb un creixement interanual del 15,2%, i els provinents d'Espanya, amb una variació interanual negativa del 3,5%.